

Etelä-Savon alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2021 ja hyvinvointisuunnitelma 2022 (2023)

Maakuntahallitus 22.08.2022 § 127
358/15.00.04/2022

Valmistelija

kehittämispäällikkö Eveliina Pekkanen, p. 044 770 0591, sp. eveliina.pekkanen@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Selostus

Alueellinen hyvinvointikertomus on kokoava strateginen asiakirja, jonka avulla seurataan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen ja elinoloihin liittyviä muutoksia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Asiakirjaan on koottu alueen kuntien vahvuuksia ja huolenaiheita ja lisäksi kuvattu alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä. Osaltaan dokumentti myös luo kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueellisista rakenteista.

Hyvinvointikertomuksen laadinnassa ja indikaattoritietojen kokoamisessa on hyödynnetty Kuntaliiton hyvinvointikertomus työvälinettä. Dokumentin alkuosa kuvastaa tietoa alueen kuntien laajoista hyvinvointikertomuksista, vuosittaisista arvioinneista ja strategisista hyvinvoinnin tavoitteista. Indikaattorivertailut on päivitetty lisäksi Etelä-Savon ja viiden vertailumaakunnan näkökulmasta uusimpaan saatavilla olevaan vertailutietoon ja koko maan tilanne huomioon ottaen. Tiedonkeruu noudattelee soveltuvin uusinta ehdotusta alueellisen indikaattoritiedon vähimmäistietosisällöistä. Tietojen päivittämisessä on pyritty myös sanalliseen kuvaukseen väestön hyvinvoinnin tilassa tapahtuneista muutoksista. Alueellinen hyvinvointikertomus toimii strategisen johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä suunnittelun ja toimeenpanon perustana, koska se on eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhteistyössä laatima tiivis asiakirja. Alueen kuntien lisäksi myös muut toimijat voivat hyödyntää aineistoa omassa poikkihallinnollisessa työssään. Etelä-Savon alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä on toiminut aktiivisena ydinkokoonpanona laadintavaiheessa ja seuraa jatkossa suunnitelman toteutumista.

Tilannekuvan perusteella suurin osa alueen väestöstä voi hyvin ja kokee elämään tyytyväisyyttä. Ikääntyneiden toimintakyky on aikaisempaa parempi ja elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus noussut. Selvityksessä todettiin muun muassa yksinäisyyden ja ahdistuneisuuden kokemusten lisääntyneen edelliseen kauteen verrattuna. Hyvinvointi- ja terveyserot näyttäytyvät muun muassa rakenteellisen aikuissosiaalityön asiakkaita koskeneessa tutkimuksessa muuta väestöä haasteellisempina elämän olosuhteina, vähäisenä koulutuksena ja heikkoina työmahdollisuuksina. Toisena esimerkkinä on huolestuttavaan suuntaan jatkunut kehitys nuorten elintavoissa, josta mainittavimpia ovat mm. kouluruoan syömättä jättäminen, liian vähäinen nukkuminen ja päihdekokeilut, jotka ovat yleisempiä toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevilla kuin lukiolaisilla. Tarvetta ennakoivaan, monipuoliseen ja innovatiiviseen ennalta ehkäisevään työhön on jokaisessa ikäryhmässä. Haasteisiin vastaaminen edellyttää myös jatkossa monialaista yhteistyötä.

Suunnitelmaosaan on määritelty yhteisiä alueellisia tavoitteita, jotka luovat suuntaviivoja päätöksentekoon, resurssien kohdentamiseen ja yhteiseen toimintaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi. Tiivistetysti painopisteet ovat rakentuneet seuraavien teemojen ympärille: 1. Osallisuus, yhteisöllisyys

ja yhdenvertaisuus, 2. Kestävä hyvinvointi ja toimintakyky ja 3. turvallisuus. Painopisteille on edellisen hyvinvointikertomuspäivityksen tapaan luotu strategiset tavoitteet ja kuvattu toiminnan suunta ja toimenpiteet. Toimenpiteiden suuntaa on kuvattu aikaisempaa enemmän ohjelmalliseen suuntaan, koska kyseessä on strateginen, palvelujen järjestäjätasoinen asiakirja.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen on valmistellut hyvinvointikoordinaattori Eeva Häkkinen alueellinen hyvinvointityöryhmän kanssa.

Kuntayhtymän hallitus on hyväksynyt Etelä-Savon alueellisen hyvinvointikertomuksen 2020 -2021 ja hyvinvointisuunnitelman 2022 (2023) liitteineen kokouksessaan 13.4.2022 ja valtuusto on saanut hyvinvointikertomuksen tiedoksi 19.5.2022.